

Den 19. maj 2005 blev af Ophavsretslicensnævnet

i sag nr. 93

SBS Radio A/S

mod

KODA

afsagt følgende

Kendelse:

1. Indledning

Sagen angår størrelsen af det vederlag, der skal betales til KODA for udsendelse af musik i satellit-radiokanalerne Voice of Scandinavia og Pop FM, og de øvrige vilkår, som skal gælde herfor, jf. ophavsretslovens § 2 sammenholdt med § 75 a, stk. 2. For så vidt angår Voice of Scandinavia, angår sagen perioden fra den 9. juni 2001 til den 31. december 2005, medens den for Pop FM angår perioden fra den 9. juni 2001 til den 31. december 2004.

Voice of Scandinavia og Pop FM er kommercielle radiokanaler, til hvilke klageren, SBS Radio A/S (tidligere Nordisk Radio Reklame A/S), har sendetilladelse, og hvis udsendelser via satellit udsendes i Danmark, herunder navnlig til husstande, som er tilsluttet TDC's kabelanlæg (TDC Kabel TV).

Indklagede, KODA, forvalter rettigheder til offentlig fremførelse af musikværker på vegne af komponister, tekstforfattere og musikforlæggere og er i medfør af ophavsretslovens § 75 a, stk. 1, godkendt af Kulturministeriet som forvaltningsorganisation.

Sagen er indbragt for Ophavsretslicensnævnet ved klageskrift af 31. juli 2003. Efter en omfattende yderligere skriftveksling og forgæves forligsforhandlinger har der været afholdt mundtlig forhandling den 8. april 2005.

SBS har været repræsenteret af advokat Henrik S. Schütze, medens KODA har været repræsenteret af advokat Erik Nyborg.

I nævnets behandling af sagen har deltaget højesteretsdommer Peter Blok, advokat Asger Thylstrup og advokat Hanne Bender.

2. Påstande

SBS har nedlagt følgende påstande:

HOVEDTARIFFEN

Der er enighed mellem parterne om, at der skal gælde en hovedtarif, som skal fastsættes som en procentdel (vederlagsprocenten) af et beregningsgrundlag, hvor vederlagsprocenten fastsættes efter formlen: Musikprocenten (beskyttet musik) x 0,0775.

SBS nedlægger påstand om, at KODA skal anerkende følgende med hensyn til fastsættelse af beregningsgrundlag og vederlagsprocent for perioden 9. juni 2001 indtil 31. december 2005 for "Voice of Scandinavia" og for perioden 9. juni 2001 indtil 31. december 2004 for "POP FM".

(1) De indtægter, SBS har oppebåret vedrørende videreudsendelse af "Voice of Scandinavia" og "POP FM", skal ikke indgå i beregningsgrundlaget for det vederlag, SBS skal betale til KODA for primær udsendelse af "Voice of Scandinavia" og "POP FM".

Subsidiært vedrørende påstand (1) nedlægges påstand om, at KODA skal anerkende, at alene en procentdel af de pågældende indtægter fastsat efter Nævnets bestemmelse skal indgå i beregningsgrundlaget.

(2) Beregningsgrundlaget skal reduceres med 8 % (salgsomkostningsfradrag), medmindre en opmand udpeget af parterne fastsætter et højere eller lavere fradrag. Salgsomkostningsfradraget kan dog maksimalt udgøre 15 %.

(3) Vederlagsprocenten skal fastsættes til 6,2 %, medmindre en opmand udpeget af parterne fastsætter en højre eller lavere procentsats efter formlen (beskyttet musik) x 0,0775. Hvis parterne ikke kan blive enige om, hvem der skal være opmand, udpeges opmanden af præsidenten for Københavns Byret. De dermed forbundne omkostninger fordeles ligeligt mellem parterne.

Nævnet anmodes om at tage separat stilling til hver af påstandene (1)-(3).

MINIMUMSTARIFFEN

Der er enighed om, at der skal fastsættes en minimumstarif, men det er i det hele omtvistet, hvilke kriterier, der skal være gældende for tariffen.

SBS nedlægger forskellige påstande for (1) perioden 9. juni 2001 indtil 31. december 2003 og (2) perioden 1. januar 2004 indtil 31. december 2005.

(1) PERIODEN 9. JUNI 2001 INDTIL 31. DECEMBER 2003:

PRINCIPALT:

Minimumsvederlaget skal fastsættes til 1/3 af det vederlag, som en lokalradio med samme dækningsområde og antal sendetimer ville skulle betale til KODA efter lokalradiotariffens "Pris 1", idet indbyggerfaktoren ved dækningsområder i intervallet 450.000 – 524.999 indbyggere fastsættes til 2,5 og forhøjes med 0,25 for hvert interval af 75.000 indbyggere herover.

Dækningsområdet fastsættes på grundlag af antal DTH-husstande og i øvrigt i overensstemmelse med principperne i nævnets kendelse i sag nr. 68 eller sag nr. 79.

SBS skal dog mindst betale kr. 400.000 pr. år for "POP FM" og kr. 500.000 pr. år for "Voice of Scandinavia", eller mindst et højere beløb pr. år pr. kanal efter Nævnets bestemmelse, dog maksimalt kr. 695.000 for "POP FM" og kr. 878.000 for "Voice of Scandinavia".

SUBSIDIÆRT:

Minimumsvederlaget fastsættes som i den principale påstand, men med den ændring, at dækningsområdet fastsættes på grundlag af antal kabelhusstande.

(2) PERIODEN 1. JANUAR 2004 INDTIL 31. DECEMBER 2005 (FOR "POP FM" ALENE INDTIL 31. DECEMBER 2004):

Minimumsvederlaget fastsættes som i den principale påstand for perioden (1) 9. juni 2001 indtil 31. december 2003 men med følgende ændringer:

(a) ad samsendingsfradraget:

KODA skal anerkende, at de dækningsområder, som lægges til grund for betaling af vederlag for de lokalradioer, der udsender henholdsvis "Voice of Scandinavia" og "POP FM" i netværk, skal fradrages i det dækningsområde, som "Voice of Scandinavia" og "POP FM" skal betale vederlag i henhold til.

Subsidiært skal KODA anerkende, at der fastsættes et mindre samsendingsfradrag efter Nævnets bestemmelse.

(b) ad mindste vederlaget:

SBS skal mindst betale kr. 400.000 pr. år for henholdsvis "Voice of Scandinavia" og "POP FM".

Ved "DTH-husstande" forstås husstande, der har en digital parabolmodtager, som er indstillet til at modtage signalerne fra den digitale satellit placeret 1⁰ vest.

Ved "lokalradiotariffen" forstås lokalradiotariffen i Nævnets kendelse i sag nr. 82.

KODA har påstået frifindelse, idet der dog er taget bekræftende til genmæle over for SBS's påstand 3 under hovedtariffen.

Subsidiært har KODA nedlagt påstand om, at vilkår i henhold til bilag AB er gældende i forhold til Voice of Scandinavia og i henhold til bilag AC i forhold til Pop FM i det omfang, disse vilkår ikke er i modstrid med den påstand, hvori SBS har fået medhold.

Endvidere har KODA nedlagt følgende selvstændige påstande:

A. Om KODA's tarif og vilkår vedrørende satellitradioen Voice of Scandinavia:

A.1 Principalt:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en procentdel af omsætningen beregnet efter formelen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum kr. 2.000.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AB. Fra og med 2004 reduceres den førnævnte årlige minimumsvederlag til kr. 1.600.000, ligeledes reguleret i henhold til de i bilag AB angivne vilkår.

A.2 Subsidiært:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum kr. 1.800.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AB. Fra og med 2004 reduceres det fornævnte årlige minimumsvederlag til kr. 1.500.000, ligeledes reguleret i henhold til de i bilag AB angivne vilkår.

A.3 Mere subsidiært:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år, eller fra et senere år efter Ophavsretslicensnævnets bestemmelse, at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en ændret fordeling af forholdet mellem det omsætningsbestemte vederlag og minimumsvederlaget efter Ophavsretslicensnævnets nærmere bestemmelse med en procentdel af omsætningen

beregnet efter formlen: musikprocenten x en af nævnet fastsat faktor større end 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum et beløb mindre end kr. 1.800.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AB. Fra og med 2004 reduceres det fornævnte årlige minimumsvederlag til et beløb mindre end kr. 1.500.000, ligeledes reguleret i henhold til de i bilag AB angivne vilkår.

A.4 Mest subsidiært:

Klageren tilpligtes at anerkende at skulle betale indklagede et årligt vederlag stort kr. 2.800.000 kr. i 2001, 3.000.000 kr. i 2002, 3.200.000 kr. i 2003 og 3.300.000 kr. i 2004 for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire for satellitradioudsendelsen af Voice of Scandinavia og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag S.

B. Om KODA's tarif og vilkår vedrørende satellitradioen POP FM:

B.1 Principalt:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum kr. 2.000.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AC.

B.2 Subsidiært:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum kr. 1.800.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AC.

B.3 Mere subsidiært:

Klageren tilpligtes i 2001 og følgende år, eller fra et senere år efter Ophavsretslicensnævnets bestemmelse, at betale indklagede et årligt vederlag for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire med en ændret fordeling af forholdet mellem det omsætningsbestemte vederlag og minimumsvederlaget efter Ophavsretslicensnævnets nærmere bestemmelse med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x en af nævnet fastsat faktor større end 0,0775, dog ved en

forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 minimum et beløb mindre end kr. 1.800.000 pr. år, og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag AC.

B. 4 Mest subsidært:

Klageren tilpligtes at anerkende at skulle betale indklagede et årligt vederlag stort kr. 3.100.000 kr. i 2001, 3.300.000 kr. i 2002, 3.500.000 kr. i 2003 og 3.600.000 kr. i 2004 for anvendelse af det af KODA forvaltede repertoire og i øvrigt på vilkår som fremgår af bilag U.

C. Om tariffernes tidsmæssige udstrækning vedrørende påstand A1, A2, A3, B1, B2 og B3:

De fastsatte tariffer og vilkår for Voice of Scandinavia er gældende fra den 9. juni 2001 og indtil den 31. december 2005.

De fastsatte tariffer og vilkår for POP FM er gældende fra den 9. juni 2001 og indtil den 31. december 2004.

De vilkår, der henvises til i KODA's påstande A.1-A.3 (sagens bilag AB), er vedhæftet som bilag til kendelsen. Vilkårene nævnt i påstandene B.1-B.3 (sagens bilag AC) svarer i det hele hertil.

Over for KODA's selvstændige påstande har SBS påstået frifindelse.

Over for de minimumsvederlag, som indgår i KODA's påstande A.1-A.3 og B.1-B.3, henholdsvis over for de vederlag, som angives i KODA's påstande A.4 og B.4, påstår SBS subsidært frifindelse mod fastsættelse af mindre beløb.

Vedrørende de vilkår, der henvises til i KODA's påstande, jf. bilagene AB og AC, har SBS gjort indsigelse mod følgende bestemmelser:

Bilag AB og AC

Beregningsgrundlagsbestemmelsen i § 3, stk. 1.

Minimumsvederlagsbestemmelserne i § 3, stk. 3, 4, 5, 6 og 7.

Rentebestemmelsen i § 4, stk. 2.

Rapporteringsbestemmelsen i § 4, stk. 3.

Andet led i rapporteringsbestemmelsen i § 5.

Bodsbestemmelsen i § 6, stk. 3.

Varighedsbestemmelsen i § 8, stk. 1 (der er i strid med påstand C).

Bilag S og U

Vederlagsbestemmelsen i § 3.

Rentebestemmelsen i § 4, stk. 2.

Varighedsbestemmelsen i bilag S § 7 (der er i strid med påstand C).

3. Sagens omstændigheder

Satellitradioen Voice of Scandinavia (VOS) begyndte sin udsendelsesvirksomhed i midten af 1990'erne. Der er tale om simultan viderespredning via satellit af udsendelserne fra lokalradioen Voice Brøndby. Sendetilladelse til denne lokalradio har Foreningen Alsidig Radio. Der sendes 24 timer i døgnet, langt overvejende popmusik. Modtagerkredsen for satellitradioen er fortrinsvis husstande tilsluttet kabelanlæg, som modtager signalet fra satellitten, jf. nærmere nedenfor.

Ved kendelse af 5. oktober 1998 i sag nr. 68 traf Ophavsretslicensnævnet afgørelse om det vederlag, Voice of Scandinavia skulle betale til organisationen Gramex, som repræsenterer udøvende kunstnere og pladeproducenter. Nævnet bestemte, at vederlaget skulle fastsættes til 1/3 af det vederlag, en lokalradio med samme dækningsområde og samme musikforbrug skulle betale til Gramex. Som begrundelse for den lavere takst anførte nævnet, at en satellitradio kun kan modtages ved hjælp af radioapparater, som er tilsluttet et antennestik med forbindelse til en parabolantenne rettet mod den pågældende satellit, typisk via kabelanlæg, der i første række har til formål at videresprede TV-programmer. Med hensyn til dækningsområdet – antallet af indbyggere i modtagerkredsen – bestemte nævnet, at der dels skulle foretages et fradrag på 40 % som følge af, at skønsmæssigt 40 % af de til kabelanlæggene tilsluttede husstande ikke har tilsluttet radio til anlægget ("tilslutningsfradrag"), dels skulle foretages fradrag af dækningsområdet for lokalradioen Voice Brøndby, 280.000 indbyggere ("samsendingsfradrag"). Disse fradrag var der i denne sag enighed mellem parterne om. Det bemærkes, at vederlaget efter Gramex' lokalradiotarif er proportionalt med musikforbruget og dækningsområdet.

Den 14. januar 1999 indgik KODA og SBS (Nordisk Radio Reklame) aftale om det vederlag, der skulle betales for brug af beskyttede musikværker i Voice of Scandinavia. Aftalen omfattede årene 1998-2000. Der skulle betales et omsætningsbestemt vederlag, dog i 1998 mindst 500.000 kr., i 1999 mindst 750.000 kr. og i 2000 mindst 850.000 kr. Det omsætningsbestemte vederlag skulle beregnes som en procentdel af de samlede årlige indtægter vedrørende VOS, idet procentdelen (vederlagsprocenten) skulle fastsættes som musikprocenten multipliceret med 0,0775. De samlede årlige indtægter (beregningsgrundlaget) omfattede bl.a. ”reklameindtægter (med et fradrag af bureau-provision på max 15 %), indtægter fra kabeloperatører ...”. Det fremgår, at parterne ved fastsættelsen af minimumsvederlaget lagde til grund, at musikprocenten var ca. 70, og endvidere lagde vægt på Ophavsretslicensnævnets kendelse i sag nr. 68, herunder de teknologiske begrænsninger i muligheden for at høre satellitradio og den identiske samsending af signalet i VOS i andre radioprogrammer.

I aftaleperioden betalte SBS ikke omsætningsbestemt vederlag, men de fastsatte minimumsvederlag. Efter aftalens udløb den 31. december 2000 har parterne med mellemrum forhandlet om en ny aftale uden at kunne komme til enighed. SBS har for musikanvendelsen i Voice of Scandinavia i hvert af de følgende år betalt 878.000 kr. svarende til minimumsvederlaget for 2000 pristalsreguleret til 2001 (men uden yderligere pristalsregulering). Under en retssag anlagt i slutningen af 2001 ved Østre Landsret primært vedrørende et andet spørgsmål har KODA nedlagt påstand om yderligere vederlag vedrørende VOS for årene 1998-2001.

Ophavsretslicensnævnet fik først ved gennemførelsen af ophavsretslovens § 75 a ved lov nr. 472 af 7. juni 2001, som trådte i kraft den 9. juni 2001, kompetence til at tage stilling til KODA's tariffer. Dette er baggrunden for begyndelsestidspunktet efter parternes påstande i den foreliggende sag.

Satellitradioen Pop FM startede sin udsendelsesvirksomhed i december 1999 og standsede udsendelsesvirksomheden den 31. december 2004. Udsendelserne var baseret på simultan viderespredning via satellit af de udsendelser, der sendtes af Vestegnens Lokal Radio (VLR), som har sendetil-ladelse i Tåstrup Kommune. Der sendtes 24 timer i døgnet, langt overvejende popmusik.

Der har ikke været indgået nogen aftale om vederlaget til KODA for musikanvendelsen i Pop FM. SBS har hvert af årene 2000-2004 herfor betalt 695.000 kr., hvilket beløb var beregnet med udgangspunkt i minimumsvederlaget for VOS for 2000, 850.000 kr., og i øvrigt efter principperne i Ophavsretslicensnævnets sag nr. 68.

Ved kendelse af 19. december 2000 i sag nr. 79 tog Ophavsretslicensnævnet stilling til det vederlag, SBS skulle betale til Gramex for musikanvendelsen i POP FM. Gramex gjorde gældende, at principperne i kendelsen i sag nr. 68 ikke kunne anvendes, men nævnet fastholdt principperne i denne afgørelse bortset fra, at man gav Gramex medhold i, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at indrømme "tilslutningsfradrag" ved beregningen af dækningsområdet. Nævnet henviste herved til, at det var oplyst, at SBS fra Tele Danmark modtog et ikke ubetydeligt vederlag fastsat på grundlag af det samlede antal husstande tilsluttet Tele Danmarks net, og bemærkede yderligere, at begrundelsen for fradraget – hvorom der havde været enighed i sag nr. 68 – "harmonerer mindre godt med det i andre sammenhænge anerkendte udgangspunkt, at den afgørende faktor ved fastsættelsen af vederlaget til klageren – ud over musikforbruget – er omfanget af aflytningsmulighederne, ikke omfanget af den faktiske aflytning." Gramex fik ikke medhold i, at også samsendingsfradraget skulle udgå, og heller ikke i en subsidier påstand om, at fradraget skulle begrænses til antallet af indbyggere i lokalradioens sendeområde, som er tilsluttet Tele Danmarks net.

Ved Østre Landsrets dom af 24. juni 2004 blev nævnets kendelse i sag nr. 79 stadfæstet. Samtidig fik Gramex medhold i, at tilslutningsfradraget skulle udgå også ved beregningen af vederlaget vedrørende VOS.

SBS er ikke medlem af radiofoniernes organisation vedrørende rettigheder til kabelviderespredning, UBOD, og indgår selv aftale med kabelanlæg herom. De øvrige rettighedshavere, herunder KODA, modtager vederlag for kabelviderespredning af radiokanaler uden for Copy-Dan tariffen i henhold til Ophavsretslicensnævnets kendelse af 29. juni 1999 i sag nr. 74 ("radiokanal tariffen"). KODA modtager herved også vederlag for kabelviderespredning af VOS og Pop FM.

Ved kendelse af 20. juni 2002 i sag nr. 82 fastsatte nævnet det vederlag, som lokalradioerne skal betale til KODA. Der skal betales en procent af de samlede indtægter, dog minimum et vederlag, som beregnes på grundlag af indbyggertallet i dækningsområdet og enten antallet af sendetimer pr.

år (pris 1) eller en pris pr. musikminut (pris 2). Minimumsvederlaget efter pris 1, hvortil der henvises i SBS' påstande vedrørende minimumstariffen for VOS og Pop FM, beregnes med udgangspunkt i en basispris pr. sendetime ved indbyggerfaktor 1. Basisprisen varierer med antallet af sendetimer. Ordningen med indbyggerfaktorer er udtryk for, at vederlaget alene stiger degressivt med antallet af indbyggere i dækningsområdet. Indbyggerfaktor 1 omfatter et dækningsområde med 70.000 – 89.999 indbyggere. Faktor 2 gælder for indbyggertal i intervallet 300.000 – 374.999, faktor 2,25 for indbyggertal i intervallet 375.000-449.999 og faktor 2,50 for indbyggertal fra 450.000 og derover.

Lokalradiotariffen i henhold til kendelse nr. 82 er opsagt af lokalradioerne, og SBS har fremsat indsigelser mod tariffen under den for Østre Landsret verserende retssag.

VOS og Pop FM modtages (modtoges) som nævnt navnlig af husstande tilsluttet TDC's net. Herudover har SBS indgået aftale med Telenor om udsendelse over dettes kabelanlæg. KODA har i overensstemmelse med, hvad parterne under forberedelsen har været enige om, i sine påstande A.1-3 og B.1-3, forudsat et samlet antal tilsluttede husstande på 800.000. Det har herved været lagt til grund, at der kun er få husstande, som ved hjælp af egen parabolantenne kan modtage de to satellitradioer ("DTH-husstande"). KODA har imidlertid umiddelbart forud for den mundtlige forhandling konstateret, at VOS er tilgængelig for husstande, som abonnerer på Viasat satellit pakker.

KODA har anført, at musikprocenten i VOS er 85-90, medens musikprocenten i Pop FM var 90-95. Disse tal er bestridt af SBS. Parterne har herefter opnået enighed om under sagen at forudsætte en musikprocent på 80 i begge radioer, jf. SBS's påstand 3 ad hovedtariffen, idet en vederlagsprocent på 6,2 svarer til en musikprocent på 80, samt henvisningen til denne musikprocent i KODA's påstande A.1-3 og B.1-3.

For spredningen over TDC's net modtog SBS (Nordisk Radio Reklame) for VOS pr. husstand 0,10 kr. i årene 1997-1999, 1,95 kr. i årene 2000 og 2001 og 1,15 kr. i årene 2002 og 2003. For Pop FM modtog SBS pr. husstand 0,57 kr. i årene 2000 og 2001 og 0,50 kr. i årene 2002 og 2003. Med virkning fra 1. januar 2004 har TDC afvist at betale vederlag.

SBS har oplyst følgende om omsætningen for VOS i årene 2001-2004:

	Reklamesalg	Cablefees	Total
År 2001	8.547.943	18.466.384	27.014.327
År 2002	8.601.619	13.471.032	22.072.651
År 2003	8.850.265	12.372.719	21.222.984
År 2004 udkast	1.787.590	4.333.758	6.121.348

Om omsætningen for Pop FM er vedrørende samme år oplyst følgende:

	Reklamesalg	Cablefees	Total
År 2001	5.362.065	5.033.046	10.395.111
År 2002	5.912.829	5.109.780	11.022.609
År 2003	5.642.322	5.228.231	10.870.553
År 2004 udkast	2.332.697	1.617.993	3.950.690

I slutningen af 2003 blev der med udgangspunkt i VOS (Voice Brøndby) og Pop FM (VLR Taastrup) etableret et såkaldt netværkssamarbejde (networking) mellem en række lokalradioer. Dette består i, at de pågældende lokalradioer udsender samme ”modersignal” (musik) suppleret med ”lokale breaks” omfattende lokale nyheder og lokale reklamer, eventuelt således, at lokalradioer i nabokommuner sender samme lokale breaks. For Voice omfatter netværkssamarbejdet bl.a. lokalradioer i Gentofte, Hørsholm, Græsted, Køge og Rønnede samt en række lokalradioer på Fyn, omkring Vejle og i Århus og Skanderborg. For Pop FM omfattede samarbejdet alene en lokalradio i Hørsholm. I de tilfælde, hvor lokalradioen sender hele døgnet, dvs. 168 timer om ugen, er antallet af netværkstimer typisk 154. Lokalradioerne i Århus, som sender 158,5 timer om ugen, har 128 netværkstimer. Rønnede Lokalradio sender kun 84 timer om ugen og har 77 netværkstimer.

Etableringen af netværkssamarbejde er baggrunden for, at parterne i deres påstande sondrer mellem tiden indtil 31. december 2003 og tiden efter denne dato.

Efter at Østre Landsret havde afsagt dom i sagen om vederlaget til Gramex, blev i august 2004 indgået en aftale mellem SBS og Gramex, som bl.a. indebærer, at SBS for hvert af årene 2004 og 2005 for VOS, Pop FM og satellitradioen Radio 2 (om denne nedenfor) skal betale tilsammen 1 mio. kr.,

dvs. for hver af radioerne 333.333 kr. om året (Radio 2 er ligesom Pop FM ophørt pr. 31. december 2004). Om betalingen til Gramex i årene 2001-2003 er oplyst følgende:

	VOS	Pop FM
2001	1.117.430 kr.	1.822.860 kr.
2002	1.261.133 kr.	2.002.497 kr.
2003	1.548.402 kr.	2.095.273 kr.

Beløbene i KODA's påstande A.4 og B.4 er beregnet med udgangspunkt i det, som i 2001 er betalt til Gramex, idet der er taget hensyn til, at musikprocenten – andelen af beskyttet musik – er væsentligt højere for KODA end for Gramex.

I februar 1999 indgik KODA en aftale med satellitradioen Radio 2 med virkning fra 1. januar 1998 og i øvrigt på opsigelsesvilkår. Der skulle betales en procentdel af de samlede årlige indtægter, herunder indtægter fra kabeloperatører, dog mindst 800.000 kr. i 1998, 1.000.000 kr. i 1999, 1.200.000 kr. i 2000 og 1.300.000 kr. i 2001 og fremefter (pristalsreguleret). Det fremgår, at parterne herved havde forudsat, at musikprocenten var 70. Radio 2 blev erhvervet af SBS, uden at aftalen blev opsagt, og radioen er ophørt ved udgangen af 2004.

I januar 2003 indgik KODA en aftale med satellitradioen Nyhedsradioen 24-7. Musikprocenten for denne radio er forudsat kun at være 5, og minimumsvederlaget er fastsat til 100.000 kr. om året.

Endelig indgik KODA i maj 2003 en aftale med satellitradioen Sky Radio. Aftalen har virkning fra 1. januar 2001 og kan opsiges med 6 måneders varsel, dog tidligst med virkning fra 1. januar 2006. Der skal betales en procentdel af de samlede årlige indtægter, som også omfatter indtægter fra kabeloperatører, dog mindst 1.575.000 kr. i 2001, 1.675.000 kr. i 2002 og 1.765.538 kr. i 2003. Det er forudsat, at Sky Radio har en musikprocent på 85 og kan modtages af 780.000 husstande, og minimumsvederlaget for de følgende år skal fastsættes under hensyn til udviklingen i disse parametre.

KODA har endvidere henvist til en aftale indgået i juli 2003 med en regionalradio, som skal dække Ribe amt (Radio Victor) med ca. 225.000 indbyggere. Her er minimumsvederlaget med en forudsat musikprocent på 77 fastsat til 1 mio. kr. Hvis dækningsområdet udvides, skal vederlaget forhøjes proportionalt.

Med udgangspunkt i denne "regionalradiotarif" har KODA foretaget en beregning over, hvad der for VOS og POP FM skulle betales i minimumsvederlag, hvis dette fastsættes til 1 mio. kr. pr. 225.000 indbyggere, og der i øvrigt tages udgangspunkt i principperne i nævnets kendelse i sag nr. 79 bortset fra, at samsendingsfradraget alene sættes til 1/3 af indbyggerne i lokalradioernes dækningsområde (se nedenfor i afsnit 5 om KODA's begrundelse herfor). Ifølge denne beregning skulle der for VOS før 1. januar 2004 betales ca. 2,8 mio. kr. og efter dette tidspunkt – dvs. efter etableringen af netværksamarbejde – ca. 2,3 mio. kr. For Pop FM skulle der ifølge beregningen betales ca. 2,6 mio. kr.

Den 29. marts 2005 har KODA indgået en ny lokalradioaftale omfattende stort set alle større kommercielle lokalradioer bortset fra sådanne, som ejes eller kontrolleres af SBS, "Aftale om kommercielle lokalradioers brug af musik". I forhold til den tarif, der blev fastsat i sag nr. 82, er der sket en ændring af risikodelingen, således at vederlagsprocenten i den omsætningsbestemte tarif er forhøjet til musikprocenten x 0,1, en forhøjelse med 29 %, mod at der er sket en tilsvarende reduktion af minimumstarifferne. Denne ændring er baggrunden for KODA's påstande A.3 og B.3. For så vidt angår beregningsgrundlaget for det omsætningsbestemte vederlag er det bestemt, at indtægter fra kabelviderespredning skal medregnes, dog ikke andele, som modtages fra Copy-Dan/UBOD. For så vidt angår minimumstariffen er der gennemført en mindskeelse af den degression, som er indeholdt i indbyggerfaktorerne, og der har været enighed om, at minimumstariffen på længere sigt i princippet bør være proportional med antallet af indbyggere i dækningsområdet. Regionalradiotariffen er – med ændret risikofordeling – indarbejdet i aftalen (§ 12) og finder anvendelse på den måde, at indbyggertallet for to eller flere sendetilladelser til samme radio kan lægges sammen indtil 175.000 indbyggere. Hvis indbyggertallet overstiger 175.000, betales 3,40 kr. om året pr. indbygger herudover.

KODA har beregnet, hvad minimumsvederlaget for VOS og Pop FM ville være ved anvendelse af § 12 i den nye lokalradiotarif kombineret med principperne i kendelse nr. 79 bortset fra, at samsendingsfradraget alene sættes til 1/3 af indbyggerne i lokalradioernes dækningsområde (se nedenfor i afsnit 5). Ifølge beregningen ville vederlaget for VOS være ca. 2,1 mio. kr. før 1. januar 2004 og ca. 1,7 mio. kr. efter 1. januar 2004. Vederlaget for Pop FM er beregnet til ca. 2,0 mio. kr.

SBS har fremlagt en række beregninger over de økonomiske konsekvenser af sine påstande. Beregningerne vedrørende minimumstariffen viser bl.a., at der efter den subsidiære påstand for perioden indtil den 31. december 2003 med tilslutningsfradrag og samsendingsfradrag (jf. kendelse i sag 68) skal betales ca. 528.000 kr. for Pop FM, medens der uden tilslutningsfradrag (jf. kendelse i sag 79) skal betales ca. 807.000 kr. for VOS og ca. 838.000 kr. for Pop FM. I alle andre tilfælde vil det være de angivne mindstebeløb på 500.000 kr. eller 400.000 kr., som skal betales.

4. Forklaringer

Henrik Knaack, der er direktør i SBS Radio A/S, har forklaret, at de foreliggende Gallup-målinger af lytningen til Voice of Scandinavia viser, at denne lytning er mindre end lytningen til Voice Stor-københavn. Der foreligger ikke målinger af lytningen til Pop FM, men det må antages, at det samme gør sig gældende for denne radio. Netværkssamarbejdet indebærer, at der som udgangspunkt er sammenfald mellem perioderne med musik og perioderne med lokale breaks, idet også Voice Brøndby har lokale breaks i de sidstnævnte perioder. For Århus kan det i et vist omfang forekomme, at der udsendes lokalstof, medens der på samme tid spilles musik i VOS. For Rønnede er situationen speciel, da lokalradioen kun sender i 84 timer om ugen. SBS havde i 2003 et overskud på ca. 5 mio. kr., medens der i 2004 bliver tale om et underskud på et tocifret millionbeløb. Dette skyldes, at man ikke længere har abonnementsindtægter, kombineret med et svigtende reklamesalg.

Eric Hansen, der er administrerende direktør i SBS, har forklaret, at man ved indgåelsen i 1999 af aftalen med KODA om VOS ikke forventede, at det omsætningsbestemte vederlag ville blive relevant. Man forhandlede derfor ikke denne tarif, men koncentrerede sig om størrelsen af minimumsvederlaget. Under forligsforhandlinger i 2004 drøftede man en række sager, men sagen om satellitradioerne var den tungeste. KODA mente, at man for årene 1997 og frem havde krav på yderligere ca. 15 mio. kr., medens SBS mente at have krav på tilbagebetaling af 3-4 mio. kr. Aftalen med Gramex fra august 2004 indebærer, at der for 2005, hvor Pop FM og Radio 2 er ophørt, alene skal betales 333.333 kr. for VOS. TV-musikkanalen Voice TV ejes af et engelsk selskab og uplinkes fra England. Aftalen af august 2004 med Gramex var ikke kædet sammen med de aftaler vedrørende Voice TV, som blev indgået med TDC Kabel-TV og IFPI Danmark.

Martin Gormsen, der er underdirektør i KODA, har forklaret, at der har været forhandlinger med SBS Radio (Nordisk Radio Reklame) om satellitradioerne ad flere gange. Under de første forhandlinger bestred SBS ikke, at abonnementsindtægter skulle indgå i beregningsgrundlaget for det omsætningsbestemte vederlag. Udgangspunktet for KODA var, at man ønskede et vederlag af mindst samme størrelse som det vederlag, Gramex modtog, hvilket ville føre til en efterbetaling på 5-10 mio. kr. Baggrunden for den nye aftale for kommercielle lokalradioer er bl.a. den konkurrence, disse er blevet påført af de nye landsdækkende radiokanaler. Man regner med, at en væsentlig del af de kommercielle lokalradioer på længere sigt vil skulle betale omsætningsbestemt vederlag. Med hensyn til minimumstariffen har der været enighed om, at degressionen i relation til dækningsområdets størrelse skal afvikles, hvilket skal forhandles i et samarbejdsudvalg. Han er ikke bekendt med baggrunden for aftalen af august 2004 mellem SBS og Gramex. En mulig forklaring kan være, at IFPI og dermed Gramex til gengæld har opnået en gunstig aftale vedrørende Voice TV. Gramex modtager ligesom KODA en andel af det vederlag, Copy-Dan opkræver vedrørende radiokanaltariffen. Efter fradrag af UBOD's andel modtager KODA ca. 3/5 og Gramex ca. 2/5.

5. Parternes procedure

SBS har til støtte for påstand 1 under hovedtariffen – det omsætningsbestemte vederlag – anført, at alle indtægter, som vedrører videreudsendelse over kabelanlæg, bør holdes uden for beregningsgrundlaget, idet disse indtægter ikke udspringer af den primære udsendelse. Ikke alene abonnementsindtægter fra kabeloperatører, men også reklameindtægter, bør holdes ude, idet også reklameindtægterne er genereret af viderespredningen, ikke af den primære udsendelse. Hvis abonnementsindtægter medregnes, vil KODA modtage vederlag for kabelviderespredning to gange, nemlig dels fra SBS, dels som en andel af den af Copy-Dan opkrævede radiokanaltarif. Dette ville tillige indebære en urimelig forskelsbehandling, idet de lokalradioer, som er medlem af UBOD, og som gennem UBOD modtager vederlag for kabelviderespredning, ikke skal medregne dette vederlag i beregningsgrundlaget for det omsætningsbestemte vederlag til KODA. Der kan ikke lægges vægt på, at indtægter fra kabeloperatører udtrykkelig er nævnt i parternes aftale fra 1999 og i andre aftaler om satellitradiokanaler, idet det omsætningsbestemte vederlag ikke har været aktuelt for nogen af disse kanaler. Der kan heller ikke udledes noget af, at indtægter fra kabeloperatører indgår i beregningsgrundlaget for den koncessionsafgift, de nye landsdækkende radioer skal betale til staten.

Subsidiært bør alene en del af de indtægter, der vedrører kabelviderespredning, medtages i beregningsgrundlaget. For kabelviderespredningen af VOS og Pop FM modtager KODA via radiokanaltariffen henholdsvis ca. 400.000 kr. og ca. 350.000 kr. om året, og en mellemløsning kunne være at fradrage disse beløb i beregningsgrundlaget. En anden mellemløsning kunne være alene at medregne reklameindtægter.

Når radioen anvender ekstern bistand ved reklamesalg, anerkender KODA, at en bureauprovision på op til 15 % kan fradrages. Der bør derfor også indrømmes et salgskostningsfradrag, når radioen selv forestår sit reklamesalg, jf. påstand 2 under hovedtariffen. Et sådant fradrag har KODA da også anerkendt i sin aftale med TV 2/Danmark.

Minimumstariffen bør fastsættes efter objektive kriterier og ikke som et skønnet beløb. Det sidste medfører vilkårlighed og risiko for forskelsbehandling i strid med konkurrenceretlige hensyn. Det er naturligt at tage udgangspunkt i de principper, som Ophavsretslicensnævnet for så vidt angår vederlaget til Gramex har fastlagt i kendelserne i sagerne 68 og 79. Minimumsvederlaget bør derfor fastsættes til 1/3 af det vederlag, som en lokalradio med samme antal sendetimer og samme dækningsområde skulle have betalt efter KODA's lokalradiotarif, jf. kendelsen i sag nr. 82. Pris 1 er valgt, fordi denne pris fører til det laveste vederlag. SBS fastholder, at det er denne lokalradiotarif, som skal lægges til grund, bl.a. fordi SBS ikke har været med i forhandlingerne om den nye tarif for kommercielle lokalradioer. I øvrigt ville anvendelse af denne tarif føre til et lavere minimumsvederlag. Forskellen mellem Gramex's lokalradiotarif og KODA's er alene, at den første er proportional med antallet af indbyggere i dækningsområdet, medens den anden er degressiv. SBS foreslår at videreføre de sidste trin i skalaen for indbyggerfaktorer.

Da der ikke skal betales for kabelviderespredning, jf. foran vedrørende det omsætningsbestemte vederlag, er det SBS' principale standpunkt, at dækningsområdet skal fastsættes alene på grundlag af antal DTH-husstande. Da SBS ikke længere oppebærer abonnementsindtægter, er den begrundelse, som i kendelsen i sag nr. 79 blev givet for afskaffelsen af tilslutningsfradraget, ikke længere til stede, og der bør derfor principalt indrømmes et tilslutningsfradrag på 40 % som i sag nr. 68. Endvidere bør der indrømmes fuldt samsendingsfradrag som fastsat i de to kendelser. For så vidt angår perioden indtil udgangen af 2003 er det SBS's subsidiære påstand, at dækningsområdet beregnes på grundlag af antal kabelhusstande. Efter etableringen af netværkssamarbejdet bør der principalt ind-

rømmes fuldt samsendingsfradrag for alle deltagende lokalradioers dækningsområder, subsidiært et skønsmæssigt fastsat mindre fradrag, jf. påstanden vedrørende årene 2004 og 2005. Da SBS samtidig har mistet alle abonnementsindtægter og har været udsat for et markant fald i reklameindtægterne, bør man i hvert fald for disse år fastsætte dækningsområdet alene på grundlag af antallet af DTH-husstande, hvilket er baggrunden for, at der alene henvises til den principale påstand vedrørende perioden indtil den 31. december 2003.

De garanterede mindsteverderlag på 500.000 kr., henholdsvis 400.000 kr., skal bl.a. ses i lyset af, at Gramex ved aftalen af august 2004 accepterede et årligt vederlag på 333.333 kr.

Over for de minimumsvederlag, som indgår i KODA's selvstændige påstande, har SBS anført, at minimumsvederlaget i givet fald bør fastsættes på et væsentligt lavere niveau. SBS har herved henvist til de synspunkter, som gøres gældende til støtte for SBS's egne påstande, herunder det forhold, at KODA i forvejen modtager et væsentligt vederlag for kabelviderespredning af VOS og Pop FM via radiokanaltariffen. De minimumsvederlag, som er aftalt med andre satellitradioer, kan ikke være bindende for SBS.

Vedrørende indsigelserne mod de øvrige vilkår i bilag AB og AC har SBS anført:

Med hensyn til bestemmelsen i § 3, stk. 1, om beregningsgrundlaget for det omsætningsbestemte vederlag henvises til det, der anført vedrørende SBS' påstand 1 under hovedtariffen. Endvidere indeholder § 3, stk. 1, en bestemmelse om, at barterindtægter (bytteindtægter) skal medtages i beregningsgrundlaget "til den sædvanlige pris som var gældende på tidspunktet for indgåelsen af barteraftalen". Efter SBS' opfattelse skal barterindtægter medtages med den værdi, som fremgår af regnskabet.

Vedrørende § 3, stk. 3-6, henvises til det, som foran er anført om minimumsvederlaget.

Efter § 3, stk. 7, er KODA, hvis radioen ikke overholder reglerne om programrapportering, berettiget til at beregne og opkræve vederlaget på grundlag af en af KODA skønnet musikprocent. Herved gennemføres en omvendt bevisbyrde, hvilket efter SBS' opfattelse ikke er acceptabelt.

Bestemmelsen i § 4, stk. 2, om, at der for årene 2001-2004 skal betales morarente fra de i stk. 1 angivne betalingstidspunkter af differencer mellem de fastsatte vederlagsbeløb og de af KODA modtagne beløb, er usædvanlig og i strid med rentelovens bestemmelser. Bestemmelsen er i øvrigt også i strid med stk. 3, sidste pkt. Hvis nævnets afgørelse fører til, at der skal efterbetales beløb, kan disse alene kræves forrentet efter rentelovens bestemmelser. SBS har ingen indvendinger mod KODA's subsidiære påstand om forrentning med rente efter renteloven fra den 4. juni 2004.

Bestemmelsen i § 4, stk. 3, om, at radioen er forpligtet til "uden ugrundet ophold løbende at give oplysninger om ikke ubetydelige ændringer i forhold til de budgettal, som er meddelt forud for vederlagsåret", er ikke tilstrækkeligt begrundet, når der gælder en ordning med acantobetaling og regulering efter årets udløb.

Bestemmelsen i § 5, 2. pkt. om, at KODA på ethvert tidspunkt kan kræve oplysning om alle forhold af betydning for vederlagsberegningen, er for vidtgående.

Efter § 6, stk. 3, skal radioen, hvis den misligholder sin rapporteringsforpligtelse efter § 6, stk. 1, for det merarbejde, som KODA påføres herved, betale en godtgørelse på 25 kr. pr. minut musik, som ikke er rapporteret eller som er rapporteret forkert. Denne bodsbestemmelse, som er ny, er ikke acceptabel, bl.a. fordi der let kan ske fejl. KODA må henvises til i givet fald at kræve erstatning efter almindelige regler.

§ 8, stk. 1, 1. pkt., om opsigelsesvilkår skal erstattes af de aftaleperioder, der følger af KODA's påstand C.

KODA har over for SBS' påstand om, at indtægter vedrørende kabelviderespredning skal holdes uden for beregningsgrundlaget for det omsætningsbestemte vederlag, anført, at dette vederlag ikke er en "afgift", men en målestok for rettighedernes økonomiske værdi. Derfor skal alle indtægter, herunder abonnementsindtægter og reklameindtægter, indgå i beregningsgrundlaget, selv om de i en vis forstand "vedrører" kabelviderespredning. Det, SBS skal betale for, er – som det anføres i aftalen med Sky Radio – "primær spredning via satellit rettet mod DTH-markedet og kabelanlæg". At abonnementsindtægter indgår i beregningsgrundlaget er derfor ikke udtryk for, at SBS betaler vederlag for kabelviderespredning, og det er derfor også misvisende, når SBS gør gældende, at KODA

modtager vederlag for kabelviderespredning såvel gennem radiokanaltariffen som gennem vederlaget fra SBS. Hertil kommer, at det af parternes tidligere aftale udtrykkelig fremgik, at indtægter fra kabeloperatører var omfattet af beregningsgrundlaget. Det samme er tilfældet i KODA's øvrige aftaler om satellitradiokanaler og på andre sammenlignelige områder, herunder på TV-området. I mange tilfælde er abonnementsindtægter en så væsentlig del af indtægterne, at det ville savne mening at anvende en omsætningsbestemt tarif, hvis disse indtægter skulle holdes ude. I beregningsgrundlaget for den afgift, de nye landsdækkende radioer skal betale til staten, indgår på tilsvarende måde abonnementsindtægter, selv om koncessionen vedrører primær udsendelse og ikke kabelviderespredning. I praksis har man ved anvendelsen af den tidligere lokalradioaftale holdt de vederlag for kabelviderespredning, som lokalradioerne modtager fra UBOD, uden for beregningsgrundlaget, og denne praksis er opretholdt i den nye aftale med de kommercielle lokalradioer. Man kan imidlertid ikke sammenligne de meget beskedne andele, som modtages via UBOD, med de betydelige indtægter, som efter omstændighederne vil kunne opnås, når radioen selv indgår aftale med kabeloperatørerne. Det er misvisende, når SBS sonderer mellem indtægter fra kabeloperatører og indtægter fra satellitpakker, idet også viderespredning i satellitpakker er omfattet af ophavsretslovens § 35. Heller ikke SBS' påstand 2 under hovedtariffen om adgang til at fradrage salgsomkostninger bør tages til følge. Nævnet har allerede i kendelsen i sag nr. 82 afvist en ganske tilsvarende påstand. Et sådant fradrag ville være i strid med praksis og ville reelt ændre det omkostningsbestemte vederlag til et overskudsbestemt vederlag. Det ville også være vanskeligt at administrere.

Over for SBS' påstande vedrørende minimumstariffen har KODA anført, at nævnets praksis vedrørende vederlaget til Gramex, jf. kendelserne i sagerne 68 og 79, ikke kan anvendes ved fastlæggelsen af vederlaget til KODA. Dette skyldes navnlig, at KODA's lokalradiotarif ikke som Gramex' lokalradiotarif er proportional med indbyggertallet i dækningsområdet, men i væsentligt omfang er degressiv. Baggrunden for det degressive element har bl.a. været den betragtning, at interessen for en lokalradio er faldende i yderområder, men noget sådant gør sig ikke gældende for en satellitradio. I øvrigt fremgår det af den nye lokalradioaftale, at det er hensigten at afvikle den degressive tarif til fordel for en proportional, hvilket hænger sammen med, at lokalradioer er blevet "mindre lokale", end tilfældet var før i tiden. Når en degressiv lokalradiotarif kombineres med et princip om, at vederlaget for en satellitradio udgår 1/3 af vederlaget for en lokalradio, bliver slutresultatet et alt for lavt vederlag, hvilket beregningerne vedrørende konsekvenserne af SBS' påstande da også viser.

Hertil kommer, at den hidtidige lokalradiotarif er opsagt og bestrides af SBS under den for Østre Landsret verserende retssag. I givet fald ville det være rigtigere at tage udgangspunkt i regionalradiotariffen eller i § 12 i den nye lokalradiotarif, jf. KODA's beregninger. Der skal i så fald ikke indrømmes tilslutningsfradrag, jf. afgørelsen herom i sag nr. 79, som også er begrundet i principielle betragtninger. Efter KODA's opfattelse er det klart forkert at indrømme et samsendingsfradrag svarende til antallet af indbyggere i lokalradioens dækningsområde, hvilket for alvor viser sig i tilfælde, hvor der er etableret et netværkssamarbejde mellem flere lokalradioer med et stort samlet dækningsområde. Det rigtige må være, at samsendingsfradraget kun omfatter de indbyggere i lokalradioens/lokalradioernes dækningsområde, som via kabelanlæg eller på anden måde tillige kan modtage satellitradioen. Dette vil i gennemsnit være ca. 1/3 af samtlige indbyggere.

Det er imidlertid KODA's principale standpunkt, at minimumsvederlaget bør fastsættes som et skønnet beløb (lumpsum) i overensstemmelse med KODA's hidtidige praksis for satellitradioer. Herfor taler også det forhold, at dette område har få aktører og er underkastet relativt hyppige ændringer.

Ved fastlæggelsen af niveauet for de påståede minimumsvederlag – 2.000.000 kr., subsidiært 1.800.000 kr. om året til og med 2003 – er der taget hensyn til flere forskellige forhold. Efter den tidligere aftale vedrørende VOS var minimumsvederlaget for 2000 fastsat til 850.000 kr. I forhold hertil må der imidlertid ske en væsentlig forhøjelse, bl.a. fordi man dengang tog udgangspunkt i en musikprocent på kun 70 og tog hensyn til principperne i afgørelsen i sag nr. 68, som efterfølgende blev ændret ved afgørelsen i sag nr. 79 for så vidt angik tilslutningsfradraget. Der må endvidere lægges vægt på de aftaler, KODA har indgået med andre satellitradioer, herunder navnlig aftalen med Sky Radio, som blev indgået i 2003, og som for dette og senere år fastsætter et minimumsvederlag på 1.765.000 kr. Det forudsættes, at dækningsområdet for VOS og Pop FM er 800.000 husholdninger, hvilket svarer til 1.760.000 indbyggere. Selv om der skal tages hensyn til, at der ikke er samme aflytningsmuligheder som for en æterbåren radio, og selv om der også i vist omfang bør tages hensyn til samsending, kan de forlangte minimumsvederlag for et så stort dækningsområde ikke siges at være høje sammenlignet med, hvad der betales for æterbårne radioer. Efter regionalradiotariffen betales 1.000.000 kr. pr. 225.000 indbyggere, og 1.000.000 kr. er også niveauet for en stor lokalradio. Endelig må der også lægges vægt på størrelsen af de beløb, SBS har betalt til Gramex i henhold til nævnets kendelser i sagerne 68 og 79 samt Østre Landsrets dom fra 2004. I denne for-

bindelse må det erindres, at der er fast praksis for, at vederlaget til KODA skal være noget større end vederlaget til Gramex, fordi KODA har et større repertoire af beskyttet musik. Der kan ikke lægges vægt på den efterfølgende mellem SBS og Gramex indgåede aftale, som må have en særlig baggrund.

KODA anerkender, at det netværkssamarbejde, som blev etableret i slutningen af 2003, som følge af den øgede samsending bør føre til en vis nedsættelse af minimumsvederlaget for VOS i 2004 og 2005. For Pop FM var netværkssamarbejdet af så begrænset omfang, at der ikke er grundlag for en nedsættelse for året 2004.

Vedrørende de øvrige omtvistede vilkår i bilag AB og AC har KODA anført:

Bestemmelsen i § 3, stk. 1, om, at barterindtægter skal indgå med den sædvanlige pris er indsat for at imødegå omgåelse i form af indbyrdes aftaler om medtagelse til priser, som er lavere end de reelle.

Bestemmelsen i § 3, stk. 7, om, at KODA kan beregne og opkræve vederlaget på grundlag af en skønnet musikprocent, hvis rapporteringsforpligtelsen ikke overholdes, er nødvendig, da KODA ikke har andre muligheder i sådanne tilfælde.

§ 4, stk. 2, om, at der af beløb, som i henhold til nævnets kendelse skal efterbetales, skal betales morarente fra de i stk. 1 angivne betalingstidspunkter, er rimelig, fordi alt andet vil indebære et rentetab for KODA og en rentegevinst for SBS. Bestemmelsen bygger ikke på rentelovens regler, men på KODA's almindelige adgang til at fastsætte vilkår for brugen af KODA's repertoire. Subsidiært må der i hvert fald betales rente fra den 4. juni 2004, da KODA nedlagde sine betalingspåstande.

Bestemmelsen i § 4, stk. 3, om, at radioen løbende skal give oplysninger om ikke ubetydelige ændringer i forhold til de budgettal, som er meddelte forud for vederlagsåret, har til formål at begrænse omfanget af efter- eller tilbagebetalinger og kan ikke anses for urimelig.

Oplysningsforpligtelsen efter § 5, 2. pkt., er både sædvanlig og nødvendig.

Bestemmelsen i § 6, stk. 3, om, at KODA ved radioens misligholdelse af rapporteringsforpligtelsen kan kræve en godtgørelse på 25 kr. pr. minut musik, som ikke er rapporteret eller er rapporteret forkert, er medtaget, fordi korrekt rapportering er af stor betydning for KODA med henblik på fordelingen mellem rettighedshaverne. Manglende eller ukorrekt rapportering giver stort administrativt besvær for KODA. Hvis nævnet finder, at 25 kr. er for meget, påstås subsidiært et mindre beløb.

6. Ophavsretslicensnævnets bemærkninger

Det omsætningsbestemte vederlag

Det vederlag, som af SBS Radio A/S skal betales til KODA for musikanvendelsen i satellitradioerne Voice of Scandinavia og Pop FM, er et vederlag for primær udsendelse via satellit med henblik på modtagelse af kabeloperatører og enkelthusstande med parabolantenne (DTH-markedet), og det omsætningsbestemte vederlag er en målestok for den værdi, rettighederne har for SBS. På denne baggrund finder nævnet, at også abonnementsindtægter fra kabeloperatører bør indgå i beregningsgrundlaget for vederlaget, idet også disse indtægter må anses for afledt af den primære udsendelse. Dette er også i overensstemmelse med parternes hidtidige aftale, med KODA's øvrige aftaler vedrørende satellitradioer og med praksis på sammenlignelige områder. At KODA samtidig fra kabeloperatørerne modtager vederlag for kabelviderespredningen i form af en andel af de beløb, som opkræves af Copy-Dan i henhold til den såkaldte radiokanaltarif, kan ikke føre til et andet resultat. Af de samme grunde bør også reklameindtægter indgå i beregningsgrundlaget, selv om de i en vis forstand kan siges at vedrøre videreudsendelse. SBS' påstand 1 under hovedtariffen kan herefter ikke tages til følge, hverken helt eller delvis.

Da vederlaget i overensstemmelse med KODA's sædvanlige praksis skal beregnes som en procentdel af omsætningen, finder nævnet ikke grundlag for at indrømme SBS fradrag for omkostninger ved eget reklamesalg, jf. nævnets afgørelse af samme spørgsmål i kendelsen i sag nr. 82 om KODA's lokalradiotarif. SBS' påstand 2 under hovedtariffen tages således ikke til følge.

Efter § 3, stk. 1, i de vilkår, som KODA henviser til i sine påstande A.1-3 og B.1-3, sagens bilag AB og AC, skal "barterindtægter" (bytteindtægter) medtages i beregningsgrundlaget til den sædvan-

lige pris, som var gældende på tidspunktet for indgåelse af barteraftalen. Dette er alene udtryk for, at bytteydelse skal indgå med deres reelle værdi, og SBS' indsigelse tages ikke til følge.

§ 3, stk. 1, i bilagene AB og AC kan herefter i det hele lægges til grund.

Med hensyn til vederlagsprocenten er der enighed om, at SBS' påstand 3 under hovedtariffen supplerer § 3, stk. 2, i bilagene AB og AC. Dette er en konsekvens af, at der er enighed om at forudsætte en musikprocent på 80.

Minimumsvederlaget

Nævnet finder, at de principper for fastsættelsen af vederlaget til Gramex, som fremgår af kendelserne i sagerne 68 og 79, ikke kan overføres til og kombineres med minimumstarifferne i KODA's lokalradiotarif i henhold til nævnets kendelse i sag nr. 82. Dette skyldes navnlig, at disse minimumstariffer ikke som Gramex' lokalradiotarif er proportionale med indbyggertallet i dækningsområdet, men i væsentligt omfang er degressive. Hertil kommer, at KODA's lokalradiotarif i henhold til kendelsen i sag nr. 82 er opsagt af lokalradioerne og for så vidt angår et stort antal kommercielle lokalradioer er erstattet af en ny aftale, som til dels bygger på andre principper.

Nævnet finder herefter, at ingen af SBS' påstande vedrørende minimumstariffen kan tages til følge, og at minimumsvederlaget i den periode, sagen angår, som påstået af KODA bør fastsættes som et skønnet beløb, hvilket er i overensstemmelse med KODA's hidtidige praksis på satellitradioområdet.

Ved fastsættelsen af minimumsvederlagets størrelse må der lægges vægt på det minimumsvederlag, som for 2000 var fastsat i parternes hidtidige aftale vedrørende Voice of Scandinavia, men af de grunde, der er anført af KODA, må det ske en væsentlig forhøjelse af dette vederlag. Herudover må der efter nævnets opfattelse navnlig lægges vægt på de minimumsvederlag, som fremgår af KODA's aftaler med andre satellitradioer. Efter en samlet vurdering finder nævnet, at minimumsvederlaget for Voice of Scandinavia bør fastsættes til 1.500.000 kr. om året til og med 2003 og 1.200.000 kr. om året fra og med 2004, og at minimumsvederlaget for Pop FM bør fastsættes til 1.500.000 kr. om året.

Efter det anførte tages SBS' indsigelse mod bestemmelserne om minimumsvederlag i § 3, stk. 3-6, i KODA's vilkår, jf. bilagene AB og AC, ikke til følge.

Øvrige bestemmelser i KODA's vilkår, jf. bilagene AB og AC

Parterne har været uenige om vederlagets størrelse. Det forhold, at nævnets afgørelse indebærer, at SBS skal betale yderligere vederlag for årene 2001 og frem, kan efter nævnets opfattelse ikke begrundes, at KODA kan kræve forrentning fra de tidspunkter, hvor betaling skulle være sket, hvis der havde foreligget en aftale. SBS' indsigelse mod vilkårenes § 4, stk. 2, tages derfor til følge. De efterbetalte beløb kan herefter alene kræves forrentet som subsidiært påstået af KODA, dvs. med rente efter renteloven fra den 4. juni 2004, da KODA under sagen nedlagde sine betalingspåstande, jf. princippet i rentelovens § 3, stk. 4. Det bemærkes, at SBS ikke har haft indsigelse mod KODA's subsidiære rentepåstand.

Nævnet har ikke fået forelagt oplysninger, som gør det muligt at vurdere rimeligheden af vilkårenes § 6, stk. 3, hvorefter radioen skal betale en godtgørelse på 25 kr. pr. minut musik, som ikke er rapporteret eller er rapporteret forkert. Dette gælder ikke alene i relation til bodsbeløbets størrelse, men også i relation til selve bodsprincippet, herunder betydningen af undskyldelige forhold. SBS' indsigelse mod § 6, stk. 3, tages herefter til følge.

De indsigelser, SBS har rejst mod vilkårenes § 3, stk. 7, § 4, stk. 3, og § 5, 2. pkt., tages af de grunde, der er anført af KODA, ikke til følge.

Opsigelsesbestemmelsen i vilkårenes § 8, stk. 1, 1. pkt., udgår og erstattes af bestemmelserne i KODA's påstand C.

Sammenfatning

Efter det foran anførte frifindes KODA for de af SBS nedlagte påstande bortset fra påstand 3 under hovedtariffen.

KODA's påstande A.2, B.2 og C tages til følge med følgende ændringer:

- 1) Minimumsvederlagene i påstand A.2 fastsættes til 1.500.000 kr., henholdsvis 1.200.000 kr.
- 2) Minimumsvederlaget i påstand B.2 fastsættes til 1.500.000 kr.
- 3) I vilkårene, jf. bilagene AB og AC, udgår § 4, stk. 2, § 6, stk. 3, og § 8, stk. 1, 1. pkt.
- 4) De beløb, som skal efterbetales af SBS, skal forrentes med rente efter renteloven fra den 4. juni 2004.

Thi bestemmes:

SBS Radio A/S skal i 2001 og følgende år for musikanvendelse i satellitradioen Voice of Scandinavia til KODA betale et årligt vederlag med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 som minimum et vederlag på 1.500.000 kr., og i øvrigt på de vilkår, som fremgår af bilag AB (vedhæftet), jf. dog nedenfor. Fra og med 2004 reduceres minimumsvederlaget til 1.200.000 kr., ligeledes reguleret i henhold til de i bilag AB angivne vilkår.

SBS Radio A/S skal i 2001 og følgende år for musikanvendelse i satellitradioen Pop FM til KODA betale et årligt vederlag med en procentdel af omsætningen beregnet efter formlen: musikprocenten x 0,0775, dog ved en forudsat musikprocent på 80 og et forudsat antal tilsluttede husstande på 800.000 som minimum et vederlag på 1.500.000 kr., og i øvrigt på de vilkår, som fremgår af bilag AC (svarende til bilag AB), jf. dog nedenfor.

De fastsatte tariffer og vilkår er for Voice of Scandinavia gældende fra den 9. juni 2001 til den 31. december 2005 og for Pop FM fra den 9. juni 2001 til den 31. december 2004.

Vederlagsprocenten skal være 6,2, medmindre en opmand udpeget af parterne fastsætter en højere eller lavere procentsats efter formlen: musikprocent x 0,0775. Hvis parterne ikke kan blive enige om, hvem der skal være opmand, udpeges opmanden af præsidenten for Københavns Byret. De dermed forbundne omkostninger fordeles ligeligt mellem parterne.

I vilkårene, jf. bilagene AB og AC, udgår § 4, stk. 2, § 6, stk. 3, og § 8, stk. 1, 1. pkt.

Af de beløb, som SBS Radio A/S i henhold til kendelsen skal efterbetale, skal der betales rente efter renteloven fra den 4. juni 2004.

I medfør af § 4 i bekendtgørelse nr. 25 af 14. januar 2004 om Ophavsretslicensnævnet bestemmes, at SBS Radio A/S og KODA hver skal betale halvdelen af udgifterne ved nævnets behandling af sagen.

Peter Blok

Asger Thylstrup

Hanne Bender

Vilkår for Nordisk Radio Reklame A/S' brug af beskyttede musikværker i Voice of Scandinavia, som udsendes via satellit og distribueres via kabel i Danmark

§ 1

Stk. 1. KODA giver på de vilkår, som er fastsat i det følgende, Nordisk Radio Reklame A/S tilladelse til at anvende det af KODA forvaltede repertoire af musikværker i satellitradioprogrammet Voice of Scandinavia.

Stk. 2. Tilladelsen omfatter al musik, hvad enten der er tale om fonogrammer, livemusik, musik i reklamer eller jingler. Uden for tilladelsen falder dog musikdramatiske værker, når disse udsendes som sådanne. KODA kan endvidere på vedkommende rettighedshavers foranledning nedlægge forbud mod udsendelsen af enkelte, konkret angivne værker.

Stk. 3. Tilladelsen omfatter primær spredning via satellit rettet mod DTH-markedet og kabelanlæg i Danmark. Tilladelsen omfatter ikke rettighederne til samtidig og uændret kabelviderespredning eller andre former for retransmission.

Stk. 4. KODA friholder Nordisk Radio Reklame A/S for ethvert krav, der måtte opstå fra tredjemand, såfremt kravet angår de værkers rettighedshavere, som tilhører KODA's repertoire, og såfremt brugen omfattes af denne aftale. Fordelingen mellem de enkelte ophavsmænd er i øvrigt Nordisk Radio Reklame A/S uvedkommende.

§ 2

Stk. 1. Tilladelsen giver ikke Nordisk Radio Reklame A/S nogen ret til at optage værker på bånd, harddisk eller andre indretninger, der kan gengive dem, bortset fra hvad der følger af reglerne i ophavsretslovens § 31. Enhver anden form for lydfæstning og mangfoldiggørelse af beskyttede musikværker kræver yderligere tilladelse fra rettighedshaverne (Nordisk Copyright Bureau).

Stk. 2. Tilladelsen omfatter de offentligt tilgængelige arrangementer, som arrangeres af Nordisk Radio Reklame A/S, forudsat at arrangementerne afholdes i udsendelsesøjemed med et indbudt publikum i Nordisk Radio Reklame A/S' egne studier.

§ 3

Stk. 1. Nordisk Radio Reklame A/S betaler for retten til at udsende det af KODA forvaltede repertoire et årligt vederlag, der beregnes som en procentdel (vederlagsprocenten) af de samlede årlige indtægter vedrørende Voice of Scandinavia (beregningsgrundlaget). Beregningsgrundlaget omfatter bl.a. reklameindtægter (herunder barterindtægter, som medtages i beregningsgrundlaget til den sædvanlige pris som var gældende på tidspunktet for indgåelse af barteraftalen), indtægter fra kabeloperatører og satellitdistributører, private såvel som offentlige gaver, lytterbidrag (som fx overtakserede tjenester), bingoindtægter, tilskud, salg af sendetid, sponsorbidrag, administrationsbidrag, værdien af arbejdsydelser,

som er betalt af tredjemand, naturalieydelser af relevant økonomisk værdi samt værdien af immaterielle rettigheder og andre ydelser stillet til rådighed af tredjemand for radioen eller til dennes drift mv. I indtægterne indgår ikke tilskud til langtidsledige og ansatte i henhold til jobskabelsesordning, indtægter ved salg af produktioner til tredjemand, merchandisingindtægter, aktionært tilskud til underskudsdækning samt finansielle indtægter. I reklameindtægterne kan fradrages faktisk betalte bureauprovisioner til eksterne reklamebureauer på max. 15 pct.. Beregningsgrundlaget omfatter alle indtægter, som angår radioudsendelserne, uanset om de oppebæres af Nordisk Radio Reklame A/S eller tredjemand, herunder reklamesalgs- og produktionsselskaber.

Stk. 2. Vederlagsprocenten fastsættes på basis af, hvor stor en procentvis andel det af KODA forvaltede musikrepertoire udgør af Voice of Scandinavia's samlede sendetid (musikprocenten). Vederlagsprocenten beregnes som musikprocenten multipliceret med 0,0775.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1-2 betaler Nordisk Radio Reklame A/S et minimumsvederlag på xxxxxxxxxxxx kr. for 2001. Der er herved taget udgangspunkt i, at Voice of Scandinavia sender 24 timer i døgnet, at Voice of Scandinavia har en beskyttet musikprocent på 80, at det kun er en mindre del af husstande tilsluttet kabelanlæg, som har en radiomodtager tilsluttet antenestikket og at satellitradioprogrammet Voice of Scandinavia kan modtages af i alt ca. 800.000 husstande.

Stk. 4. For 2001 og følgende år reguleres minimumsvederlaget jf. stk. 3, 1. pkt. (med tillæg for prisudviklingen jf. stk. 6) årligt proportionalt i forhold til:

- a) Antallet af husstande som kan modtage programmet via satellit- eller kabelanlæg (i forhold til 800.000 husstande) og
- b) Udviklingen i Voice of Scandinavia's musikprocent i forhold til en musikprocent på 80.

Nordisk Radio Reklame A/S er forpligtet til hvert kvartal at informere KODA om ændringer af antallet af potentielle husstande, som har mulighed for at høre programmet. I relation til musikprocenten sker der kun en regulering af minimumsvederlaget, hvis musikprocenten varierer med minimum 5 pct.

Minimumsvederlaget er aftalt under den forudsætning, at radioprogrammet distribueres til samtlige husstande i de kabelanlæg m.v., som udsendelsen retter sig mod.

Stk. 5. Der er i selve niveauet for minimumsbetalingen i stk. 3 taget hensyn til, at der betales særskilt vederlag til KODA for de lokalradioer som udsender Voice.

Stk. 6. De i henhold til stk. 3 og stk. 4 fastsatte minimumsvederlag reguleres tillige efter nettoprisindekset for juli, første gang for 2002 efter udviklingen i nettoprisindekset for juli 2001 til juli 2002.

Stk. 7. Såfremt programrapporteringen jf. § 6 ikke opfylder gældende regler, er KODA berettiget til at beregne og opkræve vederlaget på grundlag af en af KODA skønnet

musikprocent (forudsat ændringen er minimum 5% jf. §3, stk. 4). Dette skøn er gældende, medmindre Nordisk Radio Reklame A/S kan godtgøre, at skønnet er åbenbart forkert.

Stk. 8. Ved uenighed om opgørelsen af beregningsgrundlaget, musikprocenten eller antallet af tilsluttede husstande kan hver af parterne indbringe spørgsmålet for en uvildig opmand. Hvis parterne ikke kan blive enige om, hvem der skal være opmand, udpeges opmanden af præsidenten for Københavns Byret. De dermed forbundne omkostninger deles ligeligt mellem parterne.

§ 4

Stk. 1. Vederlaget betales forud kvartalsvis med lige store beløb og er forfaldent til betaling 1.1., 1.4., 1.7. og 1.10., og skal, hvis andet ikke er aftalt, være KODA i hænde 15.1., 15.4. 15.7. og 15.10. Ved for sen indbetaling er KODA berettiget til at beregne rente, som udgør en årlig rente svarende til den til enhver tid gældende referencerentesats med et tillæg på 7 pct. Renten er pro anno og beregnes først fra forfaldsdato. Desuden opkræves et rykkergebyr på p.t. 75 kr..

Stk. 2. For årene 2001, 2002, 2003 og 2004 betales rente i henhold til stk. 1 og fra de deri angivne betalingstidspunkter af differencerne mellem de fastsatte vederlagsbeløb og de af KODA modtagne beløb.

Stk. 3. Det skal for det omsætningsbestemte vederlag tilstræbes, at der løbende sker en betaling i forhold til udviklingen i indtægterne knyttet til satellitradioprogrammet. Nordisk Radio Reklame A/S er derfor forpligtet til af egen drift uden ugrundet ophold løbende at give oplysninger om ikke ubetydelige ændringer i forhold de budgettal, som er meddelt forud for vederlagsåret. De foretagne a conto betalinger reguleres i overensstemmelse hermed. Der finder en regulering sted snarest efter kalenderårets udgang respektive udgangen af slutperioden, jf. § 5. Reguleringen forrentes ikke, med mindre der er sket en misligholdelse af den ovenfor nævnte informationsforpligtelse.

§ 5

Efter udløbet af et kalenderår respektive efter Nordisk Radio Reklame A/S' ophør med programvirksomheden indsender Nordisk Radio Reklame A/S et af en statsautoriseret eller registreret revisor attesteret regnskab med oplysning om de samlede indtægter, der medgår til finansiering af Voice of Scandinavia's aktiviteter. KODA kan på ethvert tidspunkt kræve oplysning om ikke blot indtægter m.v. i penge og penges værd, men også om alle andre forhold af økonomisk betydning, herunder reklameindtægter, abonnementsindtægter, tilskud til langtidsledige, værdien af arbejdsydelse, som er betalt af tredjemand, naturalieydelser, værdien af immaterielle rettigheder, som er stillet til rådighed af tredjemand, tredjemands indtægter og alle andre forhold, som KODA måtte ønske oplyst af relevans for vederlagsberegningen. Det revisorattesterede regnskab og indberetning skal være KODA i hænde senest 5 måneder efter udløbet af et kalenderår respektive ophøret af Nordisk Radio Reklame A/S' programvirksomhed. Oplysningerne skal behandles fortroligt.

§ 6

Stk. 1. Nordisk Radio Reklame A/S forpligter sig til at foretage repertoire-rapportering indeholdende oplysninger om samtlige titler på de udsendte musikværker, herunder livemusik, musik i reklamer og jingler og for hver måned at fremsende til KODA følgende programrapportering i en af KODA godkendt maskinlæsbar form:

1. udsendelsestitel, -dato og -klokkeslæt
2. for hvert enkelt musikværk
 - titel
 - komponistnavn
 - forfatternavn
 - evt. oversætter
 - evt. arrangør
 - kilde: plade/CD/MC/videoclip eller live
 - ved fonogrammer, evt. DISØ-nummer
 - spilletid i minutter og sekunder

Nordisk Radio Reklame A/S er ligeledes pligtig til på anfordring at udlåne båndkopier eller kopier i anden form af radioens udsendelser, og disse kan rekvireres af KODA indtil 3 måneder efter, udsendelse har fundet sted.

Stk. 2. I forbindelse med ovennævnte fremsender Nordisk Radio Reklame A/S programoversigt for den pågældende måned. Samtidig giver Nordisk Radio Reklame A/S KODA oplysning om den totale månedlige sendetid og musikkens andel heraf på særlige blanketter, som udsendes af KODA. Indberetningen skal være KODA i hænde senest 14 dage efter månedens udgang.

Stk. 3. Såfremt Nordisk Radio Reklame A/S helt eller delvist misligholder sin rapporteringsforpligtelse efter § 6, stk. 1 og 2, er Nordisk Radio Reklame A/S forpligtet til at betale en godtgørelse for det merarbejde, som KODA pådrages. Godtgørelsen er 25 kr. pr. minut musik, som ikke er rapporteret eller som er rapporteret forkert. Betaling af godtgørelse fritager ikke for opfyldelse af rapporteringsforpligtelsen. KODA kan endvidere i alle tilfælde kræve erstatning efter dansk rets almindelige regler, såfremt erstatningen overstiger betalte godtgørelsesbeløb.

§ 7

Udebliver betaling eller opfyldelsen af andre forpligtelser i henhold til nærværende aftale mere end 1 måned efter forfaldstid, bortfalder tilladelsen til at fremføre KODA's repertoire. Nordisk Radio Reklame A/S er derefter uberettiget til at fortsætte musikfremførelsen. Såfremt der ikke foreligger en gyldig tilladelse fra KODA, forbeholder KODA sig ret til yderligere at opkræve 50 pct. af vederlaget efter denne aftale i den periode, hvor musikudsendelse har fundet sted uden tilladelse.

§ 8

Stk. 1. Vilkārene træder i kraft med virkning fra den 9. juni 2001 og kan opsiges af hver af parterne med 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår. Dog træder § 4 stk. 3 og § 6 stk. 3 først i kraft den 1. januar 2005.